

**„GYORSULÓ SÁV” VAGY „PARKOLÓPÁLYA”?
A NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM ÉRTÉKELÉSE:
ÉRETTSÉGI EREDMÉNYEK, DIÁKOK, NYELVTANÁROK ÉS
SZÜLŐK VÉLEMÉNYE**

Elnök: Nikolov Marianne
PTE BTK Anglisztika Intézet

Opponens: Józsa Krisztián
SZTE BTK Neveléstudományi Intézet

ELŐADÁSOK:

Az első nyelvi előkészítő évfolyamos diákok érettségi eredményei

Nikolov Marianne
PTE BTK Anglisztika Intézet

Az első nyelvi előkészítő évfolyam hatékonysága a szülők véleményének tükrében

Öveges Enikő
OKM

**„Pont akkor van kevés óra, amikor már lehetne reptetni őket”: Esettanulmány egy
kisvárosi középiskoláról**

Dombi Judit
PTE

**„Küzdünk ezekkel a diákokkal.” A nyelvi előkészítő program megvalósulása egy
nagyvárosi szakközépiskolában**

Horváth Veronika
PTE

**„NYEK-es osztály, NYEK-es problémák”: Nyelvtanárok és diákok véleménye a
nyelvi előkészítő évfolyamról**

Menyhei Zsófia
PTE

SZIMPÓZIUM-ÖSSZEFOGLALÓ

A nyelvi előkészítő évfolyam a 2004/2005. tanévben 407 iskolában indult 11 834 diákkal, és a 2007/2008. tanévben már 16 991 diák tanult NYEK-en. A program beindítását nem előzte meg kutatás vagy igényfelmérés annak ellenére, hogy a hazai közoktatásban magas óraszám-ban, csoportbontásban, nemzetközi összehasonlításban tekintve alacsony hatékonysággal tanulnak a diákok idegen nyelveket (*Nikolov, 2007; Vágó, 2007*).

A heti 11–18 órás képzés céljai: (1) használható nyelvtudáshoz juttatni a diákokat, hogy emelt szintű nyelvi érettségi vizsgát tudjanak tenni, (2) a tanulóknak kedvező attitűd és moti-váció kialakítása a nyelvek, kultúrák és a nyelvtanulás iránt, (3) váljanak autonóm nyelv-tanulókká, (4) esélyteremtés, hátránykompenzálás. Ezek megvalósulását vizsgálja a szimpó-zium.

Az első NYEK évfolyamot nagymintás kvantitatív vizsgálatok követték nyomon (*Nikolov, Ottó és Öveges, 2005 a, b; Nikolov és Ottó, 2006, Nikolov és Öveges, 2006*), majd az ötödik tanév végén egy átfogó kérdőíves értékelés készült zárt és nyitott itemekkel, vala-mint az összes végzős diák érettségi adatainak összehasonlítása a nem NYEK-es érettségizők adataival (*Nikolov, Ottó és Öveges, 2009*). A szimpóziium két előadása az utóbbi nagymintás vizsgálat két szeletét elemzi, egyrészt a szülők véleményét, másrészt az érettségi eredménye-ket. Három további előadás azt elemzi, hogy a fenti kutatás eredményeiről egy-egy középis-kola nyelvtanárainak és diákjainak mi a véleménye. Az adatokat fókuszcsoportos interjúkkal, írásbeli feladatokkal, és strukturált interjúkkal 2009 decemberében gyűjtöttük, majd kvalitatív elemzéssel a legfontosabb mintázatokat emeltük ki.

Az eredményekből összetett kép rajzolódik ki a NYEK-ről. A leglényegesebb, hogy a cé-lok közül kevés valósult meg. Mindössze minden ötödik diák tett sikeres emelt szintű érettsé-git, és kizárólag a középszinten teljesítettek jobban a NYEK-es diákok a nem NYEK-es tár-saikhoz képest (3–13% között), míg az emelt szinten nem volt különbség a teljesítmények között. Az intenzív tanévről lényegesen kedvezőbbek a vélemények, mint az azt követő négy tanévről. Sok diák, szülő, nyelvtanár értékelte gyorsuló sávnak, rendkívüli lehetőségnek, mások parkolópályának, elvesztett időnek. A tanulók 51%-a, a szülők 36%-a nem választaná újból. A felzárkóztatással sincs minden rendben: az intézmények 91%-ában jobb képességű-ek, motiváltabbak a NYEK-es diákok, mint a többi diákjuk.

Az esettanulmányokból három középiskola helyi sajátosságaiba kapunk bepillantást. A résztvevők által megfogalmazott véleményekből kibontakoznak a helyi kontextus sajátossá-gai. Bemutatjuk, hogy a felülről jövő innovációt, a központi célokat hogyan alakítják a nyelv-tanárok és diákok nézetei, meggyőződése a nyelvtanulásról, a képességekről és motivációról, valamint saját szerepükről. A NYEK messze túlmutat a nyelvtanuláson, mivel egy teljes tanévvel meghosszabbítja a középiskolai tanulmányokat, aminek előre nem látott követke-zményei is vannak.